

DE NAAKTE VROUW

Elena Stancanelli

De naakte vrouw

Vertaald uit het Italiaans
door Manon Smits

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten op het omslagbeeld van dit boek te regelen volgens de wettelijke bepalingen, maar is er niet in geslaagd de rechthebbenden te traceren. Degenen die menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Oorspronkelijke titel *La femmina nuda*

© 2016 La nave di Teseo editore, Milano

© 2018 Nederlandse vertaling Manon Smits /

Uitgeverij Wereldbibliotheek

Alle rechten voorbehouden

Motto op p. 5: Michel Foucault, *De zorg voor zichzelf*.

Geschiedenis van de seksualiteit 3 (p. 122). SUN,

Nijmegen, 1990. Vertaald uit het Frans door Karin van Dorsselaer;
eindred. vert. Henk Hoeks

Citaat op p. 69-70 overgenomen uit *Frankenstein* van Mary Shelley.

L.J. Veen Klassiek/Atlas Contact, Amsterdam, 2015.

Vertaald door Sophie Brinkman

Omslagontwerp Maartje Vermeer

Foto auteur © Chiara Pasqualini

NUR 302

ISBN 978 90 284 2733 4

www.wereldbibliotheek.nl

‘Seks: meer betovering heb je niet nodig.’

Philip Roth, *Een stervend dier*

‘De geslachtsdaad kan zowel therapeutische effecten als pathologische gevolgen hebben. Deze tweeledigheid is er de oorzaak van dat er in sommige gevallen een genezende werking van kan uitgaan en er in andere juist ziekten uit voortkomen, maar het is niet altijd gemakkelijk te bepalen welke van beide effecten zal optreden: dit is een zaak van individuele aanleg en ook van de bijzondere omstandigheden en de lichamelijke gesteldheid van het moment.’

Michel Foucault, *De zorg voor zichzelf. Geschiedenis van de seksualiteit 3*

De manier waarop ik het bewijs kreeg dat Davide met Hond neukte was net zo ongelooflijk en bizar als een broodjeapverhaal. Je weet wel, zo'n verhaal over dat iemand een lift krijgt van een oud vrouwtje, en dat-ie er dan de volgende ochtend achter komt dat ze al twintig jaar dood is, of over een puppy uit Afrika dat uitgroeit tot een mensenetend monster.

Ik zat thuis te wachten op een aantal mensen met wie ik een werkafspraak had. Het zal een uur of drie, vier 's middags zijn geweest. Davide belde me en we kletsten wat, ik weet niet meer wat we zeiden, niks bijzonders. Het gebruikelijke korte, aftastende telefoontje.

We woonden vijf jaar samen en we waren in de fase beland waarin het cruciaal is het aantal botsingen beperkt te houden. Hij was opvliegend, ik was zeurderig, al na één woord of één zin was het ruzie. Ik kon ontzettend chagrijnig worden om onbenullige dingen, waarop hij dan weer begon te schreeuwen en knalde met de deuren, met de kastdeurtjes, met een fles op tafel. Onze telefoongesprekjes maakten deel uit van de strategie, vriendelijk maar oplettend zijn, de vijand in de gaten houden. Stiltes interpreteren, en de klank van de stem. Voordat hij 's avonds naar huis kwam belde hij altijd, en als hij gevaar bespeurde zei hij dat het helaas laat zou worden, dat

ik maar gewoon moest gaan slapen zonder op hem te wachten. En dan hing hij meteen op, zodat ik niet om uitleg kon vragen.

Ook die keer zeiden we elkaar misschien haastig gedag, alleen hing hij niet op. Hij was waarschijnlijk even afgeleid. Het is moeilijk om de betekenis van bepaalde handelingen in te schatten, vooral als ze plaatsvinden in een hachelijke situatie. Het is alsof je iemand die zich probeert vast te klampen een elleboogstoot in het gezicht geeft.

Ik wil dat jij weet, Valentina, dat ik het zonder jou nooit had gered. Als iemand het je ooit zou vragen, in zo'n gezelschapsspel waar Joodse schrijvers zo dol op zijn, kun je zeggen dat je weleens iemand het leven hebt gered. Namelijk mij. Door tegenover me te zitten, avond aan avond, een heel jaar lang. Mijn jaar in het rijk van de waanzin. Door tegen me te praten, ook al wist je dat ik niet naar je luisterde. Door me dicht bij je te houden, ongeacht hoe ik eraan toe was. Ik weet hoe moeilijk dat voor je is geweest. Mijn wanhoop was abnormaal en onbegrijpelijk, niet in verhouding tot wat ik meemaakte. En daarvoor, voor het feit dat je die hebt verdragen zonder me er zelfs maar op te wijzen, ben ik je nog dankbaarder.

Je deed het omdat je om me geeft. En omdat het duidelijk was hoe moeilijk ik het had. Ik maakte geen geheim van mijn vertwijfeling, mijn onvermogen, de ontzetting die in scheuten opkwam, als melk in een moederborst. Maar wat ik je liet zien, wat ik je vertelde, was maar een deel van de waarheid. En hoe grotesk dat ook was, het was niet het ergste deel. De echte gorigheid, alle verschrikkelijke, achterlijke dingen die ik heb gedaan, hield ik voor je verborgen. Die vertelde ik je

niet omdat ik me schaamde. Ik hoopte dat je er wel een idee van had, maar dat kon eigenlijk niet. Je had het je nooit kunnen voorstellen, mij kennende.

Daarom heb ik besloten je die dingen nu te vertellen. Ik wil je vertellen wat er echt gebeurd is in het jaar dat begint met dat telefoontje toen Davide vergat op te hangen. Niet omdat ik denk dat ik je daarmee een plezier doe, wie geeft er nou zakken vol vuilnis aan degenen om wie hij geeft? Ook niet omdat ik per se eerlijk tegen je wil zijn of zo. Ik geloof dat dat voor jou en ook voor mij totaal niks uitmaakt. Wij weten heel goed dat het nooit gaat om wat waar is, maar om wat het beste is.

En ik vertel je dit verhaal ook niet om je te laten zien wat ik heb geleerd, want ik heb niks geleerd. Ik heb geen enkele wijsheid overgehouden waar ik nog eens iets aan kan hebben, ik ben er niet weerbaarder uit gekomen en ik ben er al helemaal geen beter mens van geworden. Ik weet niet eens zeker of het een les voor me is geweest, zodat ik kan uitsluiten dat het me nog eens zal overkomen. Integendeel. Ik weet nu dat niets je echt beschermt tegen de waanzin, al helemaal niet datgene wat je denkt te zijn, het hele arsenaal dat je hebt vergaard. Intelligentie, ervaring, boeken. Niets. En dat besef maakt me niet sterker, maar juist kwetsbaarder en verdrietiger. Net als stokoude mensen die heel behoedzaam lopen, omdat ze weten dat hun botten kunnen verbrokkelen als ze alleen al een verkeerde stap zetten.

Ik ben er als een beschadigd mens uit gekomen.

Wanneer je iets naars overkomt, een ongeluk, een ziekte, of iets stoms maar ongelooflijk pijnlijks zoals mij is overkomen, word je een beschadigd mens. Voorgoed. Ik ben als een of ander instrument dat op de grond is gevallen. Je repareert

het en het doet het weer, maar het behoudt het trauma van die val. We weten niet wanneer, we weten ook niet of het zal gebeuren, maar het zou opnieuw kapot kunnen gaan. En dan zou dat nog steeds het gevolg zijn van die keer dat het is gevallen.

Zoals ik zei had Davide me gebeld, alleen hing hij vervolgens niet op.

Maar waarom hing ik zelf dan niet op?

Op elk ander moment in mijn leven zou ik dat gedaan hebben. Je kent me, ik ben altijd iemand geweest die ophangt in zo'n situatie. Ik ben er nooit op uit geweest om de diepere waarheid die onder de uiterlijke schijn verborgen ligt te ontdekken. Ik geloof in de uiterlijke schijn. Ik heb altijd genoeg gehad aan wat ik zag, wat me werd gezegd. Ik was immuun voor die hang naar complotten, naar dubbele bodems. Je weet wel, van die mensen die zeggen: volgens mij is hij onschuldig, wanneer ze over een groot proces lezen. Ik ga er altijd van uit dat hij schuldig is, puur omdat hij is aangeklaagd. Als je nooit alles te weten kunt komen, dan kun je wel heel veel van iets weten, maar dat is dan nog steeds niet genoeg, toch?

Ik dacht dat ik zo in elkaar zat, maar ik had het mis. In plaats van op te hangen bleef ik heel stilletjes luisteren. Ik luisterde af wat hij allemaal zei zonder dat hij wist dat hij werd afgeluisterd.

Ik legde de telefoon op tafel met de luidspreker aan. Ik hoorde het straatrumoer, onbekende stemmen. Ik hoorde de stem van Davide, eerst bij de bar en toen bij de garage. Ik beefde. Elke minuut van die kwelling wist ik dat ik iets deed wat niet mocht. Maar ik vond het spannend. Meer dan wanneer je

simpelweg iets doet wat niet mag. Ik voelde een spanning als op het moment dat je de straf verwacht.

‘Kijk haar daar. Sinds zij dat korte haar heeft zou ik zo met haar willen neuken.’ Dat zei hij tegen een vent wiens stem ik niet herkende. En meteen erachteraan: ‘Maar als ik zin heb om te neuken heb ik sowieso die en die en die...’

Een hele lijst vrouwen. Waarin ik niet voorkwam, destijds nog zijn officiële vriendin. Ik kende ze allemaal: een cocaïne-verslaafde die ouder was dan ik, volledig wilsonbekwaam; een heel kleine vrouw met een groot hoofd die altijd om hem heen hing en nerveus lachend aan me vroeg hoe ik het toch uithield met iemand als Davide; een kleuterjuf die sneakers droeg onder een rok en telkens als ze me zag haar blik afwendde.

En Hond.

Die hij uiteraard met haar echte naam aanduidde. De enige die ik nooit gezien had. Ik wist van haar bestaan omdat Davide het zo vaak over haar had gehad dat hij zelfs de minst wantrouwende persoon ter wereld achterdochtig had gemaakt. Ze was klant bij de garage.

Op een dag begon Davide zomaar te vertellen over een vrouw die een hond had die Hond heette.

‘Wat voor hond?’

‘Vuilnisbakkenras.’

Hij vertelde het niet omdat hij het grappig vond, maar omdat hij er behoefte aan had om het over haar te hebben. Dat doen we allemaal als er iemand is die we leuk vinden. Vanaf dat moment had hij het steeds vaker over haar, op de gekste momenten. Dan zei hij kijk, zo’n auto heeft zij ook, of weet je dat salade moeilijker te verteren is dan biefstuk, dat

vertelde zij. Haar vader heeft ook een huis in Londen, zei hij tegen me toen ik naar Londen ging.

‘Kijk, zo eentje is het.’

‘Wat?’

‘Hond. Die hond van haar. Net zoiets als die.’

Hij zei het wijzend naar een kleine hond, een kruising tussen een Jack Russell en een poedel.

‘Wat een lelijk ding,’ zei ik.

Maar Davide glimlachte niet.

Nadat ik de lijst van zijn minnaressen had afgeluisterd, waar godzijdank geen uiteenzetting over hun prestaties en specialiteiten op was gevolgd, verbrak ik eindelijk de verbinding. Ik wachtte twee minuten en toen belde ik hem op. Ik zei je was vergeten op te hangen. Davide zei hoezo? Ik zei ik heb alles gehoord wat je hebt gezegd. Hij hield zijn mond. Heb je niks te zeggen? Nee, zei hij. En hij hing op.

Op dat moment ging de bel, het waren de mensen op wie ik zat te wachten, mijn werkafspraak. Heel die middag deed ik niets anders dan me verontschuldigen, opstaan en naar de wc lopen om te huilen terwijl ik mijn telefoon meenam, voor het geval hij zou terugbellen. Ik wachtte een paar minuten, haalde mijn uitgelopen make-up van mijn gezicht, deed nieuwe op en dan ging ik weer naar hen terug. Uiteindelijk vroeg ik of we het konden verzetten, omdat ik me niet goed voelde. Ik had het idee dat ze opgelucht waren.

‘Zalig zijn de vergeetachtigen, want zij hebben ook geen last meer van hun blunders.’ Dat is een uitspraak van Nietzsche en van Kirsten Dunst in *Eternal Sunshine of the Spotless Mind* van Michel Gondry. Een van mijn favoriete films, dat weet je.

Ik heb hem tientallen keren gezien. Ook een paar dagen geleden nog, voordat ik je dit verhaal begon te vertellen. Ik heb het idee dat die film veel gelijkenissen vertoont met wat mij is overkomen. Of misschien gewoon met elk liefdesverhaal.

Clementine (Kate Winslet) en Joel (Jim Carrey) zijn twee dertigers met een paar mislukte relaties achter de rug. Ze komen elkaar tegen in de trein, op een dag dat hij eigenlijk ergens anders heen zou gaan maar toen eigenlijk zonder reden van idee was veranderd. Pas halverwege de film wordt ons duidelijk waarom hij dat deed, wat dat raadselachtige voor gevoel van hem was. Zij praat honderduit, hij tekent in een schrift, hij lijkt geïrriteerd maar hij is gewoon verlegen en een beetje weemoedig. Ze worden verliefd, ze hebben een vrolijke relatie, en dan gaan ze uit elkaar. Ze zijn wanhopig, allebei. Een tijd later komt Joel in de boekwinkel en daar zit Clementine achter de kassa. Hij begroet haar, maar ze herkent hem niet. Dan komt er een jonge jongen die haar een kus geeft, terwijl zij zich daar helemaal niet voor geneert. Joel is geschokt, hij gaat weg, snapt er niets van. Hij vertelt het aan zijn vrienden, die uiteindelijk zwichten en hem een voorbedrukt kaartje laten zien. Er staat op: *Clementine Kruczynski heeft Joel Barish uit haar geheugen laten wissen. Breng die relatie alstublieft niet meer ter sprake bij haar. Dank u. Lacuna Inc.*

Vervolgens maakt Joel een afspraak bij dezelfde kliniek, Lacuna Inc. Hij neemt enkele voorwerpen mee die van haar zijn, heeft een gesprek met de arts en besluit dat hij diezelfde nacht nog behandeld wil worden. Hij zal gaan slapen met elektroden op zijn hoofd, en tijdens zijn slaap zullen de technici alle sporen van Clementine uit zijn brein verwijderen. Maar de technici zijn een beetje klungelig en op een gegeven

moment wordt Joel wakker, hij realiseert zich wat er gebeurt en hij verandert van gedachten. Hij probeert uit alle macht om Clementine en zijn herinneringen vast te houden voordat ze helemaal verdwijnen. Hij verstopt haar in zijn jeugdherinneringen, in de hoop dat de technici haar daar niet zullen vinden, hij schreeuwt wanhopig omdat hij niet wil dat zij zal verdwijnen samen met het huis aan zee waar ze elkaar hebben leren kennen. Ze rennen weg en liggen weer in hun bed, maar dan op het strand, waar alles wervelt, wind, regen...

Ver voordat dit alles gebeurt gaan Joel en Clementine samen wandelen. Het is midden in de nacht, en ijskoud, maar ze gaan languit op een ijsvlakte liggen. Zij heeft blauw haar en houdt haar gezicht naar hem toe gedraaid, en hij heeft een wollen muts op en kijkt naar de hemel. Naast hen in het ijs is een grote stervormige barst. Ze hebben elkaar net leren kennen, of misschien opnieuw leren kennen, en hebben besloten om samen iets onzinnigs te gaan doen. Zoiets wat je nooit in je eentje zou doen, en ook niet gauw met een vriend. Niet iets heroïsch of iets krankzinnigs of iets spannends of iets wat je aan anderen kunt vertellen. Iets onzinnigs wat je altijd al had willen doen maar waarvoor je nooit de juiste persoon had gevonden om het aan te opperen. Het is een beeld dat perfect verklaart wat liefde is.

Het was een rottijd, dat zei ik al. We vonden elkaar niet meer zo leuk. Mensen veranderen, bijna altijd in hun nadeel. Ze beginnen elkaar te vervelen en de betovering verdwijnt. Wanneer we niet meer verliefd zijn worden we als sporters die geen time-outs, tijdstraffen, reserves meer achter de hand hebben. Daar staan we dan, in een rechtstreekse uitzending, en we kunnen ons nergens achter verschuilen. We kijken elkaar in

de ogen en we voelen ongemak en een beetje walging. Sommigen redden het, die komen daardoorheen. Aan de overkant, voorbij de walging, daar moet een soort paradijs der stellen zijn. Mensen die een hoop lol hebben, die elkaar de waarheid zeggen zonder zich te laten kwetsen, die verdwijnen en weer terugkomen zonder uitleg te geven.

Davide en ik hebben het niet voor elkaar gekregen. Hoe meer een stel gebaseerd is op een wederzijdse betovering – en niet op verbondenheid, intelligentie, gedeelde keuzes –, hoe moeilijker het is om over die drempel heen te komen. En wij waren zo, in het begin: onverklaarbaar verliefd.

Davide is iemand met veel geheimen, maar hij kan niet liegen. En ik heb überhaupt nooit zo'n obsessie gehad met trouw. De reden waarom ik hem die keer aan de telefoon bleef afluisteren was dus niet jaloezie.

Davide daagde me uit in die tijd. Hij gedroeg zich steeds lomper om te zien tot hoever ik het zou kunnen verdragen. Toen ik zijn tactiek doorhad, begon ik alleen om hem ermee te laten stoppen een soort geïmproviseerde jaloezie te veinzen. Ik had het nooit eerder gedaan, dus het ging wat stuntelig. Dan vroeg ik bijvoorbeeld waarom hij 's nachts sms'jes kreeg, waarom hij bij me uit de buurt liep voordat hij zijn telefoon opnam, ik eiste verklaringen over de ongemakkelijke situatie die ontstond wanneer we een van zijn vriendinnen tegenkwamen. Hij protesteerde dat ik gek was, dat ik het me alleen maar inbeeldde.

Dat doen we allemaal, ik heb het zelf ook gedaan. Niemand geeft ooit iets toe, tenzij we op heterdaad betrapt worden. Maar Davide deed ook nog iets anders, iets ergers: hij viel mij aan. Als hij zich opgejaagd voelde werd hij agressief.

Ik begon het idee te krijgen dat ik hem op heterdaad moest betrappen en dat hij zich dan wel zou overgeven, dat er dan een eind zou komen aan die opeenvolging van leugens en aanvallen.

Ik weet het, Vale, dat is het domste idee dat je maar kunt hebben. Laten we het zo zeggen: ik weet niet of ik het echt zo gedacht heb of dat het alleen maar een smoesje was omdat ik het wilde doen. Ik wilde hem ontmaskeren, maar ik wilde ook mijn neus in zijn zaakjes steken. Valsheid is onweerstaanbaar. We proberen ons fatsoenlijk te gedragen, maar zodra we ons laten gaan worden we weer walgelijk, gedragen we ons weer verachtelijk.

De enige remedie zou zijn geweest om het er met jou over te hebben. Als ik het aan jou had verteld, als ik je vanaf het begin had verteld wat er aan de hand was, dan had je het me belet. Ik zou het mezelf ook belet hebben als ik bepaalde woorden alleen al hardop had uitgesproken. Als ik alleen al tegen je had gezegd dat ik hem bespioneerde, was ik er misschien mee gestopt.

Maar ik zei het niet.

Ho, wacht even, Vale, je moet niet denken dat ik mezelf als slachtoffer zie. Ik weet niet eens zeker of ik gelijk heb.

Waar ik onder leed was de schande. En voor die schande ben ik zelf verantwoordelijk. Wat er van nu af aan ook nog zal gebeuren in mijn leven, ik zal altijd die persoon blijven die zich op die manier heeft gedragen. Gezien de omstandigheden, natuurlijk. Maar hoe dan ook op die manier.

Dat is de reden waarom ik je dit verhaal vertel. Een verhaal dat eigenlijk niet verteld zou moeten worden, als je redeneert zoals ik altijd geredeneerd heb. Omdat het onwaardig is, en

waardigheid is het belangrijkste van alles. Maar als je kijkt naar ons bestaan, ik bedoel het bestaan dat wij in deze tijd en in dit deel van de wereld tot onze beschikking hebben, dan is waardigheid toch ver te zoeken? Ik wil me niet rechtvaardigen, maar wat mij is overkomen, de manier waarop mijn leven stukje bij beetje is overgenomen door mijn obsessie, is dat misschien niet een van de gemeenschappelijke kenmerken van onze levens?

Ik heb het vermoeden dat er iets mankeert aan het idee dat wij hebben van de menselijke toestand. Als een hellende plank, waarop alle intelligentie zich aan één kant verzamelt. Ik stond altijd aan die kant, aan de juiste, rationele, intelligente kant. Toen veranderde het vlak en schoof ik naar de andere kant. De donkere, domme, nutteloze kant. Waar je je geen raad weet, waar je niets anders bent dan een bevend, verloren hoopje ellende.

Als die kant bestaat, en als iedereen daar zo gemakkelijk kan komen, dan moet die niet zo streng worden veroordeeld. Maar misschien is dat wel juist de reden, omdat er zo weinig voor nodig is om aan die kant te geraken, dat we die zo verachten. De straf voor onze arrogantie schuilt om de hoek, net als de zwerver op de stoep die elke ochtend naar je kijkt wanneer je langsloopt.

Er is een enorme hoeveelheid lijden in het leven. De wereld is onrechtvaardig en vol dingen die onacceptabel zijn. Die kennen we allemaal: honger, oorlogen, racisme, de dood, ziekten. Dingen die buiten ons liggen, die ons tot slachtoffers maken.

Maar de mens is miserabel, hij is ook miserabel. Dom, laf, verachtelijk. Ten prooi aan een achterlijk lijden waarvoor hij zelf de enige verantwoordelijke is. Dat lijden bestaat. Sterker

nog, het is het meest voorkomende en ook het moeilijkste waarmee je te maken kunt hebben omdat je er alleen maar een smerig gevoel aan overhoudt.

Sommigen van ons, onder wie ik, koesteren de mythe van de heroïek, de trouw, de onverschilligheid. Zij zouden een bestaan willen waar ze trots op kunnen zijn, en een lijden dat past bij hun morele statuur. Zoiets komt voor, maar zelden. Mij is het niet gegund geweest, mij is alleen maar een misvormd, wat lachwekkend lot ten deel gevallen. Maar het is wel het mijne, en misschien niet alleen het mijne.

Dat is waarom ik je dit verhaal vertel. Omdat ook deze verhalen bestaan.

Na dat telefoontje kwam Davide een paar dagen niet thuis. Ik weet niet meer of ik hem vroeg om niet terug te komen of dat we helemaal niets zeiden en hij het zelf had besloten. Dat maakt niet uit. Ik hoef niet te weten wie er schuld heeft, wie er meer schuld heeft, wie de instorting heeft veroorzaakt.

Davide wel. Hij wilde worden vergeven. Hij zou het er niet bij laten zitten tot ik zijn onschuld had erkend. En het feit dat hij duidelijk schuldig was veranderde niets aan zijn verdediging. Hij zocht niet naar verzachtende omstandigheden, hij zei niet dat het slecht ging tussen ons en dat hij daarom om zich heen was gaan kijken. Hij zei niet eens dat ik saai was; hij zei alleen dat hij niets had gedaan. Tegen alle bewijs in beweerde hij dat het niet waar was dat hij elke vrouw die in zijn garage kwam neukte.

Je weet het, het interesseert me zo weinig om te weten wie de schuldige is dat ik in slaap val bij het lezen van een detective. Ik ben mijn jacht naar bewijzen begonnen om een andere

reden: ik hoopte dat ik, als ik ze vond, een eind zou maken aan dat proces van verzinsels en agressie. Maar dat lag toch iets ingewikkelder.

Ik zocht ze niet voor hem, en ook niet voor ons: ik zocht ze voor mezelf. Het was een sadomasochistische actie die alleen mijzelf betrof. En dat bewijst het feit dat ik hem er op een gegeven moment niet eens meer mee confronteerde. Ik hield de bewijzen voor me, ze waren mijn tijdverdrijf, mijn perversie.

Ik geloof niet dat Davide er iets van vermoedde. Ten eerste omdat hij geen idee had waar ik eigenlijk mee bezig was, net zomin als jij. En ook al merkte hij iets, dan kon hij zich nog niet voorstellen dat dat alleen maar het topje was, dat daaronder nog een hele ijsberg aan valsheid zat. Dat had niemand zich kunnen voorstellen, en hij al helemaal niet.

Davide heeft altijd weinig van mij begrepen, en ik ook weinig van hem, waardoor de vijf jaar van onze relatie roerig waren, maar ook juist leuk. Zoals ik al zei, wij waren niet zo'n intelligent stel dat samen praat en oplossingen bedenkt. Zelfs niet in de periodes dat onze liefde functioneerde. Er waren geen gemeenschappelijke onderwerpen tussen ons. Er waren zo weinig dingen die ons verbonden dat ik ze niet eens zou kunnen opnoemen. Als we hadden meegedaan aan zo'n quiz over hoe goed stellen elkaar kennen, waren we laatste geworden.

Wij hadden gewoon een liefdesrelatie, punt. Zonder grote woorden, zonder plannen. Davide was degene met wie ik onzinnige dingen kon doen. Als hij het me had gevraagd was ik zo samen met hem op het ijs gaan liggen om naar de sterren te kijken, net als Joel en Clementine. En niet zozeer omdat ik vertrouwen in hem had – en ik had ontzettend veel vertrou-

wen in hem, totdat de pleuris uitbrak –, maar omdat het me leuk leek om dat met hem te doen. Sterker nog, dat hij de enige persoon op de wereld was met wie het leuk zou zijn om dat te doen. Van alle dingen waar ik wanhopig over was in die periode was dat misschien wel het enige zinnige: er zal nooit een ander zijn met wie ik er lol in zal hebben om op het ijs te gaan liggen en naar de sterren te kijken.

Vaak vroegen mensen wat het toch was dat me zo aan Davide bond. Vooral in het jaar dat ik doorbracht in het rijk van de waanzin, dat werd ingeluid door dat telefoontje. Dan vroegen de mensen – niet jij, jij nooit – wat er zo speciaal was aan onze relatie dat ik onze breuk zo onverdraaglijk vond.

Het antwoord is niets. Er was niets speciaals aan. Geen enkele relatie is speciaal. De liefde is nooit speciaal.

Na enige tijd kwam Davide weer naar huis. Spontaan of omdat ik hem had gevraagd terug te komen, dat weet ik ook weer niet zeker. Het enige wat ik me herinner was een gaan en komen van bepaalde koffers met kleren.

Iedereen zou verwachten dat hij alles zou doen om het me naar de zin te maken, om me te laten vergeten wat er was gebeurd. Dat hij niet langer zou omgaan met de vrouwen die ik hem via de telefoon had horen opsommen, dat hij lief voor me zou zijn, zou proberen me te heroveren. Niets daarvan. Davide was teruggekomen voor het tegenovergestelde, omdat hij wilde winnen.

Hij begon in mijn mobiel en mijn computer te neuzen. En hij vond ook iets, natuurlijk. Telkens als je ergens gaat neuzen vind je wel iets. Als je koppig en obsessief genoeg bent, ga je combineren, in elkaar schuiven, confronteren. Er waren be-